

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 184: Forslag til lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler). (Opfølgning på Undervisningsministeriets styringsanalyse af selveje og taxametersystemet i forbindelse med strukturreformen m.v.).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 29/3 2006).

Lovforslaget sattes forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Ja, det er en lang titel på dette forslag, der også er ganske komplekst.

Sidste forår gennemførte Folketinget kommunalreformen, som giver større og stærkere kommuner, og som medvirker til at styrke den samlede offentlige indsats, og samtidig blev det så besluttet at nedlægge amterne. Som konsekvens heraf overgår bl.a. VUC'erne, CVU'erne m.fl. til statsligt selvstyre.

Målet for de mange uddannelsesinstitutioners overgang fra amtsligt til statsligt selvejende regi er at sikre harmoni mellem de mange ungdomsuddannelser og voksenuddannelser, skabe beslægtede vilkår for de mange institutioner samt øge det tværgående samarbejde. Derfor omfatter dette forslag også justeringer af erhvervsskolesektoren.

Målsætningen for omlægningerne er også stærkere faglige miljøer, men som vi tidligere har drøftet her i salen under forespørgselsdebatten vedrørende CVU'erne, Centre for Videregående Uddannelser, vil regeringen i de kommende måneder tilrettelægge en proces, som retter frem mod netop fremtidssikring af bl.a. udbydere af de videregående uddannelser samt sikre regionale videnscentre.

Dette lovforslag behandler således ikke den del, men derimod en række konkrete forhold, som får betydning for institutionernes fremtidige daglige virke, herunder de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner samt Centre for Videregående Uddannelser.

Med forårets lovbehandling blev en lang række forhold bragt i orden, mens det blev besluttet, at den endelige styring af de statslige selvejende institutioner først skulle fastlægges, efter at der havde været foretaget en grundig analyse af det eksisterende styringssystem og et muligt fremtidigt styringssystem.

Med dette forslag fastlægges reglerne for bestyrelsens sammensætning i de institutioner, som overgår til statsligt selvejende regi, og for de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner, der i forvejen er selvejende institutioner.

Det betyder, at det fastslås, at bestyrelsen sammensættes efter personers kompetencer, mens medarbejderrepræsentanter og elever sikres pladser i bestyrelserne, hvoraf en ud af to for begge grupperes vedkommende har stemmeret.

Samtidig får ministeren hjemmel til at fastlægge en standardvedtægt, som sætter rammerne for bestyrelsesarbejdet, mens institutionen selv kan udfylde rammerne.

Endvidere åbnes der mulighed for, at allerede selvejende institutioner, hvis de måtte ønske det, kan beslutte, at de vil være statsligt selvejende og dermed omfattet af lovgivningen for offentlig forvaltning.

Ligeledes fastlægges med dette lovforslag samarbejdet mellem ministeriet som øverste ansvarlig og den enkelte institution, herunder anvendelsen af nye indsatsaftaler, som kan bruges i situationer, hvor der er opstået problemstillinger på den enkelte institution, således at ministeriet og den enkelte institution kan gå i dialog om, hvorledes problemet løses.

Derudover omfatter lovforslaget en række konsekvensændringer som følge af strukturomlægningen.

Forslaget er, som jeg indledningsvis nævnte, komplekst, hvorfor vi i Venstre ser frem til et konstruktivt udvalgsarbejde, og jeg skal sige, at Venstre støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg synes nu, der er mange ting, man kunne spørge om her. Men når Venstres ordfører nævner det her om dialog og indsatsaftaler, så vil jeg gerne spørge lidt til det, der også står om ministerens mulighed for at skride ind over for de institutioner, som har en utilfredsstillende uddannelseskvalitet.

Det kan man jo sagtens diskutere om man skal, men grundlaget for det er ligesom at finde ud af, hvad uddannelseskvalitet er, hvad util-

strækkelig uddannelseskvalitet er, og hvordan det måles. Det kunne jeg godt tænke mig at få nogle svar på fra Venstres ordfører.

Kl. 17.15

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Det er jo sådan, at inden for de enkelte uddannelsesområder har vi en lovgivning, som præciserer mål, og hvilken kvalitet man i situationen skal leve op til, når man udbyder f.eks. erhvervsrettede ungdomsuddannelser. Det giver jo så også sig selv, at det er ministeriet, som er øverste ansvarlig for de institutioner, som bruger offentlige midler til at udbyde uddannelse.

Det kan jo også være institutionen selv, der skønner, at den har et kvalitetsmæssigt problem, eller at der er parter og eventuelt aftagere, som mener, at der er en problemstilling, som skal løses. Så er det sådan, at ministeriet i dag faktisk ikke har så mange redskaber til rådighed, og at man derfor fra ministerens side har ønsket at sige, at inden man skrider til en eventuel afskedigelse af en hel bestyrelse, er det fornuftigt, at man kan gå ind og vurdere, hvordan man kan løse den problemstilling, som måtte være opstået.

Men hvordan vi måler kvalitet er sådan helt uafhængigt af det lovforslag, der ligger her. Det indgår i de love, som regulerer selve uddannelserne.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg kan i hvert fald sige, at svaret på, hvad kvalitet er, synes jeg ikke var så klart, at man uden videre skal give ministeren bemyndigelse til at handle på baggrund af det. Så det er nok noget, vi skal arbejde videre med.

Spørgsmålet er så: Hvad er det, ministeren skal gøre, når den her såkaldte utilstrækkelige uddannelseskvalitet er der? Der kan jeg forstå på Venstres ordfører, at det handler om, at man måske skal afskedige en bestyrelse, men der var også nogle andre ting, man skulle gøre. Er det, ligesom vi oplever på mange andre områder, en central styring af det her, der er lagt op til? Nu skal det være, som vi vil have det, ellers så skal fars hammer falde.

Er det ikke det, Venstres ordfører siger?

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Sådan som jeg hører hr. Thomas Krog, er det faktisk sådan, at hr. Thomas Krog bevidst vælger at misforstå det, jeg siger.

Situationen er jo den i dag, at de redskaber, der er til brug mellem øverste myndighed på uddannelsesområdet, nemlig ministeriet, og den enkelte institution, er så få, at det kan være vanskeligt at indgå i en konstruktiv dialog om, hvordan man løser problemer. Der er faktisk kun ganske få sanktioner i dag, herunder at afsætte en hel bestyrelse, hvilket vil være meget vidtgående.

Inden man når dertil, er det jo hensigtsmæssigt, hvis man nu tager en erhvervsrettet uddannelsesinstitution, at man siger, at det ikke er tilfredsstillende, at f.eks. kun en tredjedel af eleverne får en praktikplads. Hvorfor vejleder man fortsat så mange ind i den uddannelse, når det ikke lykkes at løse opgaven med at skabe praktikpladser til dem?

Der er jo en række spørgsmål, som man kan søge løst simpelt hen gennem dialog, og det har vi da i øvrigt også erfaring for, også med den nuværende lovgivning, at både ministeren og ministeriet ønsker.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Carsten Hansen.

Carsten Hansen (S):

Det er et led i et helt lovgivningskompleks, vi i dag behandler, og det er, som Venstres ordfører sagde, et meget kompliceret lovforslag.

Vi har haft mange og lange konstruktive drøftelser med regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om det her. Jeg vil sige, at det som lægmand ikke er nemt at sætte sig ind i. Det er rart, at vi har kunnet trække på ekspertisen, både i ministeriet og fra de lobbyorganisationer, der nu er på området. Men ikke desto mindre, selv om det ikke er en kioskbasket, så er det jo det, der er grundlaget for hele styreformen fremover på det her område.

Vi er sådan set glade for at være med og påvirke det, men der er selvfølgelig også ting, som vi kunne have ønsket os anderledes, hvis vi havde siddet alene ved bordet. Men jeg vil sige, at vi er nået et stykke ad vejen. Det er vigtigt for de institutioner, som arbejder her, at vide, at der står et bredt flertal i Folketinget bag. Det tror jeg vi har lov til at glæde os over.

Der er så også det komplicerede i det, at det jo i virkeligheden er et led i sådan flere forskellige reformer, det har så også givet sig udtryk undervejs, og det skal jeg vende tilbage til, når vi behandler nogle af de andre lovforslag. Men jeg vil sige, at der er gode elementer med standardvedtægten, ensartede regler for selveje, vi har sikret de små gymnasier på landet med under 400 elever, at de fortsætter, som de er. Vi har også sikret, at der er gode muligheder for, at den struktur, man havde på en erhvervsskole, er med, hvis man indgår i et større fællesskab med et gymnasium eller andre. På den måde er der flere gode elementer i det, og vi kan alt i alt selvfølgelig støtte lovforslaget.

Jeg skal sige, at vi selvfølgelig også glæder os over, at her får bestyrelsen også deltagelse af både elever og lærerpersonale med stemmeret, det har jo været meget efterspurgt. Vi er også glade for, at ministeren har trukket sit forslag om, at politikere ikke måtte være medlem af en bestyrelse, og vi glæder os også over, at tillidsfolkene selvfølgelig kan vælges til de her områder.

Kl. 17.20

Når det så er sagt, er det jo ikke selveje- eller taxametersystemet, der gør, om der er kvalitet og indhold i vores uddannelsessystem. Det ligger jo til udmøntning i en finanslovforhandling. Der må vi sige, at lige meget hvor vi møder op i uddannelsessystemet i øjeblikket, så mangler man penge, man mangler indsats osv.

I det her lovforslag står der jo, at man skal øge kvaliteten, der bliver nogle andre parametre, man kan trække oplysninger hjem på, man kan gøre regnskaberne lettere osv. Det skal ministeriet så reagere på. Men i den forbindelse skal man jo ikke undlade at sige, at der er sparet ganske, ganske mange årsværk, ja, mindst 150 eller vist i nærheden af 200 årsværk er væk i ministeriet, så der bliver en voldsom opgave at løfte, og det vil vi selvfølgelig holde øje med at ministeren gør med det langt mindre antal personer, der er.

Det er vigtigt at sige, når vi har sådan en kæmpeopgave som at overgå til selveje, at der skal der virkelig sikres kvalitet, og at ikke alle pengene går til administration osv. Så der bliver en voldsom opgave for udøverne af magten, nemlig ministeriet, i at sikre, at det her så er i orden. Det vil vi selvfølgelig tage fat i.

Jeg vil også glæde mig over, at det lykkedes at fastholde for erhvervsskolerne, at den gode tradition, vi har for, at parterne er med til at styre, er der mulighed for at fastholde. Vi er lidt kede

af, og det kommer så også i det næste lovforslag, at det ikke lykkedes at fastholde, at regionerne skulle ind i gymnasierne, men den tradition, vi har haft på hele området, om, at det er parterne, der er med, har vi kunnet fastholde på det her område.

Så vil jeg sige en ting, som ligger lidt uden for lovforslaget, men som alligevel er vigtig: Undervejs i forhandlingerne er vi jo blevet opmærksomme på og vidste godt, at SOSU-systemet har sin helt egen måde at være selvejende på og har haft det via amterne før. Der har vi fra ministeren fået et tilsagn om, at vi fra efteråret går i gang med arbejdet med at gøre SOSU-området til selvejende på samme vilkår, som vi kender det fra det erhvervsfaglige system. Det vil jeg gerne bede ministeren bekræfte heroppefra, for det syntes jeg var en vigtig tilkendegivelse, og jeg tror, vi har fælles interesser i det.

Det er vigtigt at give det signal udeomkring, at det er det, vi går i gang med, når vi når efteråret, for det mangler man derude. Vi kan sige, at der altså er nogle hensyn at tage til parterne på området, men også til uddannelsesområdet. Der er selvfølgelig en række problemer, der skal løses i forbindelse med det.

Vi har selvfølgelig fra starten været kede af den model, man har valgt til VUC'erne, til voksenspecialundervisningen, til det, der hedder FVU, men det ligger i et andet lovforslag. Vi har gjort opmærksom på det før og siger, at det er ærgerligt for folkeoplysningen, at regeringen ikke endnu en gang, og jeg ved, at der har været henvendelser til ministeren fra folkeoplysende organisationer osv., kunne sikre, at folkeoplysningen var direkte part i bestyrelserne, og sikre, at det ikke var VUC, der skulle administrere FVU'en via de folkeoplysende organisationer.

Alt i alt kan vi med de bemærkninger, jeg har gjort her, støtte lovforslaget, og vi ser selvfølgelig frem til at få afdækket under udvalgsarbejdet, om der skulle være ting, vi ikke er nået rundt om. Vi håber, ministeren er interesseret i at få så godt et lovforslag som overhovedet muligt ud af det.

(Kort bemærkning).

Thomas Krogh (SF):

Hr. Carsten Hansen glæder sig på institutionernes vegne over, at det er et bredt flertal, der står bag lovforslaget. Jeg tror nu, at institutionerne ville have glædet sig endnu mere, hvis det brede flertal, der står bag, var rimelig klart. Jeg synes, der er en række uklarheder i det her. Hr. Carsten

Hansen kan måske hjælpe mig med at få afklaret et par af dem.

Hr. Carsten Hansen sagde, at det ikke længe er ulovligt, var jeg lige ved at sige, for tillidsrepræsentanter at være en del af bestyrelsen. Men hvad er så baggrunden for, at det anbefales, at tillidsmændene ikke skal være med i det? Det synes jeg der mangler nogle klare begrundelser for.

Den socialdemokratiske ordfører var også glad for, at politikerne nu må være med. Alligevel kan vi jo se, at på trods af anbefalinger er regionsrådene sat uden for bestyrelserne i det her. Det mangler jeg også fuldstændig en begrundelse for.

Kan hr. Carsten Hansen hjælpe mig med de svar?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

For det første har jeg over for ministeren anført, at jeg ikke synes, det er tilstedeligt, at der står, at tillidsrepræsentanter ikke bør være medlem, men der står dog ikke, at de ikke må. Det er klart, og det ved SF's ordfører også, at det at varetage en gruppes interesser og samtidig sidde i bestyrelsen kan give en interessekonflikt. Men jeg synes, det er helt naturligt, at hvis man ønsker at vælge sin tillidsmand til bestyrelsen, så kan vedkommende også deltage, men det er klart, at det fordrer nogle klare habilitetsregler. Det må jeg sige til SF's ordfører.

Kl. 17.25

For det andet vil jeg godt sige om regionsrådene, at vi meget gerne ville sikre, at der blev paritet i erhvervsskolerne. Under den diskussion var der selvfølgelig spørgsmålet om, hvorvidt regionsrådene skulle sidde i erhvervsskolernes bestyrelse. Det blev vi enige om i forligskredsen at det skulle de ikke, og ministeren går tilbage til sit bagland, som i den her forbindelse er strukturreformkredsen, nemlig Dansk Folkeparti og regeringen, og samtidig fjerner man regionsrepræsentanterne i gymnasierne.

Derfor agter vi også at stille ændringsforslag til det næste forslag, således at vi i hvert fald vil tilkendegive, at det ikke hænger sammen, at man skal indstille til regionsrådet, og at det er regionsrådet, der indstiller til ministeren. Det er vi faktisk temmelig fortørnede over, men har dog alligevel samlet valgt at støtte lovforslaget.

Det synes jeg også SF's ordfører skal spørge ministeren om.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Thomas Krog, sidste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg vil garantere hr. Carsten Hansen, at jeg også gerne vil stille ministeren forskellige spørgsmål til det her, både i dag og også under det udvalgsarbejde, som følger. Jeg synes, der er mange spørgsmål.

Jeg vil nu også sige til hr. Carsten Hansen, at det med interessekonflikt må vel gælde alle, altså, det er jo folk med interesse i området, som sidder i bestyrelsen, så interessekonflikten kan vel lige så vel gælde for samtlige andre repræsentanter.

Men det store spørgsmål, som er tilbage, som der ikke rigtig er svaret på i det her, er vel nok det allervæsentligste, nemlig økonomien. Styrringsanalysen lagde jo op til, at man skulle modernisere hele taxametersystemet. Jeg synes ikke rigtig, at der er nogen svar i det her. Betyder det, at det her skal køre videre, eller regner Socialdemokraterne med, at der kommer noget på et senere tidspunkt om institutionernes økonomi?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg synes, der ligger nogle principper for, hvordan man fordeler økonomien, og de principper har vi valgt at sige ser ganske fornuftige ud. Vi har selvfølgelig forhandlet dem undervejs.

Men de endelige tal for økonomien er en finanslovbeslutning, og sådan har det jo altid været. Jeg vil godt sige på mit partis vegne, at vi jo ikke på forhånd har forpligtet os til, hvad et flertal af regeringen og Dansk Folkeparti kunne finde på med hensyn til økonomien. Derfor har vi ikke taget den diskussion her. Det tror jeg at SF's ordfører har stor forståelse for.

Må jeg så ikke sige om de tillidsvalgte, at der har SF's ordfører fuldstændig ret, men jeg har bare sagt, at jeg synes, det er vigtigt, at vi sikrer, at tillidsvalgte også kan være med. Jeg synes ikke, man bør skrive det, der står, men det har ikke været anledning nok til, at vi gik fra handlingerne.

Må jeg så ikke lige nævne det med regionsrådsrepræsentanterne. De kan faktisk tilknyttes både i gymnasierne og i erhvervsskolerne, hvis man ønsker det. Så det er ikke sådan, at de er udelukkede, men jeg havde gerne set især for gymnasiernes vedkommende, at det havde stået der.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så siger jeg tak til ordføreren og beder hr. Martin Henriksen komme på talerstolen som ordfører.

Martin Henriksen (DF):

Lovforslaget er en udmøntning af styringsanalysen og en opfølgning på strukturreformen. Lovforslaget omhandler bl.a. bestyrelsessammensætning, bestyrelsesmedlemmernes kompetencer og mulighed for at godkende institutioners beslutning om, at de vil være selvejende institutioner. Derudover er der en harmonisering af revisionsreglerne, således at den enkelte institutions regnskab skal revideres af Rigsrevisionen.

Der er også mulighed for indgåelse af indsatsaftaler mellem ministeriet og den enkelte institution, som de øvrige ordførere har beskrevet. Der er også bestemmelser om særlige tilskud til specialpædagogisk støtte til institutioner, hvor der er elever, som har behov for støtte af den karakter.

Der er ligeledes en række konsekvensændringer som følge af strukturreformen, bl.a. hvad angår administration af bygninger og lign.

For at sikre bedre sammenhæng i ungdomsuddannelserne samles alle ungdomsuddannelserne i staten. En samling af uddannelsesstilbudene i staten giver bedre mulighed for samarbejde mellem de enkelte institutioner, når det set ud fra faglige og lokale forhold er fornuftigt.

Derudover kan jeg sådan set tilslutte mig den beskrivelse af lovforslagets indhold, som de øvrige ordførere har givet, og Dansk Folkeparti kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Der er jo også i lovforslaget her lagt op til forskellige ting omkring sammenlægninger. Derfor er det jo interessant nok, at der også er nogle bemærkninger til, hvor langt de her elever skal have til deres uddannelsessted. Som der står, skal der være en rimelig geografisk afstand til et voksenuddannelsescenter.

Mit spørgsmål er ganske enkelt: Hvad mener Dansk Folkeparti er en rimelig geografisk afstand til et voksenuddannelsescenter, altså hvor langt skal der være, hvordan skal sammenlægningerne være? Hvornår skal vi sikre, at der er noget i det, jeg vil kalde lokalområdet?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det er jo sådan noget, som kan vurderes af de folk i ministeriet, som har forstand på det, og det vil jeg trygt overlade i deres hænder.

Hvis der er nogen andre tekniske spørgsmål ligesom SF's, vil jeg svare på dem under udvalgsarbejdet, så jeg synes, at det er der, vi skal tage det.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Det virker bare lidt besynderligt. Altså, der er jo rigtig mange ting her, som man siger man skal ordne i ministeriet efterfølgende. Nu er det jo et lovforslag, vi vedtager, og i lovforslaget skriver man jo direkte, at der skal være en rimelig geografisk afstand. Så må man jo dog have gjort sig nogle tanker om, hvad det er.

Der vil jeg gerne høre Dansk Folkeparti, hvad de vil være med til at kæmpe for er rimeligt rundtomkring i landet. Hvor stort hensyn skal man tage til yderområderne her? Er det 60 km? Er det 30 km? 90 km? Hvad er det, vi snakker om?

Kl. 17.30

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg mener ikke, at man kan give sådan et firkanter svar på det. Det må vel også afhænge af, hvor let det er, og hvordan den offentlige transport eksempelvis er til den uddannelsesinstitution, som der er tale om. Men igen: Jeg synes, at det er folk, som har kendskab til lokalområdet, og det kendskab kan man jo også finde i ministeriet, som kan spørge i lokalområdet, hvordan det forholder sig. Der synes jeg at det ligger ganske udmærket.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Det drejer sig om den debat, vi havde, efter at styringsanalysen kom frem, om, hvorvidt tillidsrepræsentanter havde mulighed for i fremtiden at sidde i de bestyrelser, der var, og der kan vi jo med glæde konstatere, at det ikke er kommet ind i selve lovforslaget. Men i Enhedslisten lider vi af den samme signalforvirring som FTF, der skriver i sit hørings svar, at det står i bemærkningerne.

Jeg kunne godt tænke mig at høre: Hvordan forholder Dansk Folkeparti sig til, at der er den signalforvirring? Og hvordan forholder Dansk

Folkeparti sig egentlig til spørgsmålet om tillidsrepræsentanters muligheder for at sidde i bestyrelserne?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jamen tillidsrepræsentanter kan jo godt sidde i bestyrelsen. Der er jo ikke noget forbud mod, at de må sidde i bestyrelsen. Det, som man blot har påpeget, er, at der kan være nogle interessekonflikter, men der er der mulighed for at løse ude i bestyrelserne lokalt. Så jeg ved ikke, om der er signalforvirring ud over den, som Enhedslisten og andre forsøger at skabe. De kan godt sidde i bestyrelsen.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Det er jo ikke sådan, at man bare har opfundet en signalforvirring, fordi man ønsker at skabe en i den her debat. Det drejer sig rent faktisk om, at de anbefalinger ligger i styringsanalysen, og undervisningsministeren har tilsluttet sig dem i bemærkningerne.

Det er lige præcis den forvirring, som opstår den dag, vi står i den konkrete situation, at en medarbejdergruppe ønsker at vælge deres tillidsrepræsentant til bestyrelsen, og at man så vil kunne argumentere på grundlag af de bemærkninger, der er til lovforslaget. Det er lige præcis den signalforvirring, vi påpeger, og som flere af fagforbundene også påpeger, og det var sådan set det, jeg ønskede Dansk Folkepartis kommentar til.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Nu ville det jo ikke være første gang, at et politisk parti har en interesse i at skabe noget forvirring omkring et område, hvor de ikke er enige med et siddende flertal. Men jeg vil blot sige, at svaret er meget enkelt: En tillidsrepræsentant har mulighed for at sidde i en bestyrelse. Hvis f.eks. medarbejderne på det uddannelsessted ønsker, at tillidsrepræsentanten skal varetage deres interesser i bestyrelsen, så vil der være mulighed for det. Sådan er det. Det kan man læse i lovforslaget.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er den konservative ordfører, fru Carina Christensen.

Carina Christensen (KF):

Jeg vil allerførst gerne tilkendegive, at jeg er meget enig med de ordførere, der har sagt, at det her er et meget kompliceret og også meget teknisk lovforslag, og derfor vil vi også fra konservativ side gå meget konstruktivt ind i en grundig behandling i Uddannelsesudvalget.

Som en konsekvens af kommunalreformen er det besluttet, at alle ungdomsuddannelser fremover skal samles i staten, dvs. også de ungdomsuddannelser, der hidtil har hørt under amterne. Og i forbindelse med vedtagelse af lovforslagene vedrørende kommunalreformen besluttede vi for at sikre institutionerne den bedst mulige overgang til statsligt selveje at lave en grundig analyse af det nuværende styringssystem, herunder selvejermodellen, taxameterfinansieringen, samspillet mellem uddannelsesreglerne og tilsynet.

Målet var også at få belyst, hvordan det nuværende styringssystem kan moderniseres ud fra de overordnede uddannelsespolitiske målsætninger om, at vi ønsker høj kvalitet i uddannelserne, en høj gennemførelsesfrekvens, geografisk tilgængelighed til et bredt og varieret uddannelsesudbud og en effektiv udnyttelse af ressourcerne.

Den her meget store styringsanalyse er nu færdig, og vi kan glæde os over, at analysens konklusion er, at uddannelsesområdet styringssystem umiddelbart fungerer godt og virker til at fremme de politisk og administrativt fastsatte mål. Udvalget vurderer dog også i analysen, at styringen kan gøres bedre. Og målet med det her lovforslag er netop at implementere en række af anbefalingerne fra styringsanalysen og fastsætte de fremtidige rammer for selvejet og taxameterfinansieringen af de nye selvejende institutioner under Undervisningsministeriet.

De øvrige uddannelsesordførere har gennemgået detaljerne i deres indlæg, så det vil jeg ikke komme yderligere ind på.

Jeg vil blot sige, at vi i Det Konservative Folkeparti er meget tilfredse med det resultat, vi er nået frem til i lovforslaget. Vi står i de kommende år over for en række store udfordringer på uddannelsesområdet, ikke mindst hvad angår ungdomsuddannelserne og vores mål om at få alle unge igennem en ungdomsuddannelse.

Hvis vi skal kunne imødegå de udfordringer på bedste vis, så får vi brug for en effektiv struktur, så vi kan udnytte ressourcerne på uddannelsesområdet bedst muligt. Det vil det her lovforslag

bidrage til, og Det Konservative Folkeparti kan således støtte lovforslaget.

Kl. 17.35

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jeg bliver lidt ved det her bestyrelsesarbejde, for jeg synes sådan set, det er ret væsentligt i den her debat, når det er, vi omlægger bestyrelsesarbejdet, at vi får diskuteret grundigt, hvad det demokratiske aspekt er i det.

Jeg kunne godt tænke mig at høre den konservative ordførers kommentarer til Fagligt Fællesforbunds høringssvar, hvori de bemærker, at de mener, det er en uacceptabel situation, at den reducere, der foregår af bestyrelsens medlemmer, foregår på bekostning af arbejdsmarkedets parter, og at man i Fagligt Fællesforbund diskuterer en maksimumstørrelse på 14 i bestyrelsen, hvorved man kan sikre en, kan man sige, bred repræsentation i bestyrelsen. Jeg vil gerne høre ordførerens kommentarer til det.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jamen vi er sådan set meget opsatte på, at der skal være en bred og fornuftig repræsentation i bestyrelserne, og vi har sådan set heller ikke noget imod, at arbejdsmarkedets parter er repræsenteret bredt.

Jeg kan ikke huske det konkrete høringssvar i detaljer. Jeg synes, det er helt fair, at vi kigger på det under udvalgsbehandlingen og forholder os til det der, men som jeg har forstået det, er der ikke noget til hinder for, at man godt kan vælge at give en ret stor repræsentation til arbejdsmarkedets parter i de enkelte bestyrelser ude lokalt, men vi er villige til at kigge på det.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jeg siger tak for tilsagnet om at få en diskussion af, at vi kan få en god, demokratisk bredde i bestyrelsen fremover også.

Det næste er et spørgsmål om fravigelse af paritetskravet, altså muligheden for, at parterne ikke er ligeligt repræsenteret i bestyrelserne. Der problematiseres det jo også i flere af høringssvarene, at det kan sættes midlertidigt ud af funktion.

Jeg kunne godt tænke mig at høre De Konservatives overvejelser om, hvordan man, over for den her midlertidige sætten ud af funktion, kan

sikre, at parterne er ligeligt repræsenteret i bestyrelserne.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jamen jeg vil også betragte det som en af de ting, vi kan gå ind og kigge på. Jeg kan ikke huske alle høringssvarene, der har været mange forskellige meninger.

Vi er interesserede i, at der bliver et godt og effektivt og meget professionelt bestyrelsesarbejde. Jeg synes sådan set, at det er en god løsning, man er landet på her, hvor man giver nogle retningslinjer herindefra, men også giver mulighed for ude lokalt at sammensætte en god og fornuftig bestyrelse. Så igen: Det er vi indstillet på at kigge nærmere på under udvalgsbehandlingen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er den radikale ordfører, fru Margrethe Vestager.

Margrethe Vestager (RV):

Lovforslaget og flere af de lovforslag, som vi skal behandle i dag, er jo en opfølgning på den stemmeaftale, som en række partier lavede i forbindelse med regeringens strukturreform.

Vi synes, det er perspektivrigt, at ungdomsuddannelserne samles som selvejende institutioner under staten, og at det burde være en hovedregel, altså at det også burde gælde andre institutioner, som uddanner unge, sådan at det var en samlende hovedregel.

Når det er sagt, og der er jo sagt rigtig meget indholdsmæssigt om forslaget allerede, så bare nogle få ord om baggrunden for det:

Den konservative ordfører henviste til styringsanalysen, og det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi havde meget, meget høje forventninger til resultatet af styringsanalysen. De blev desværre ikke indfriet.

Styringsanalysen byggede, så vidt vi kunne se, i meget vid udstrækning på kendt stof allerede, på analyser, der var lavet, og derfor kom man efter vores mening ikke til bunds med det uddannelsesmæssige perspektiv i forhold til samspillet mellem de forskellige styringsmåder og bestyrelsessammensætninger, taxameterstyring og andre typer af styring.

Når jeg nævner det, er det, fordi det for Det Radikale Venstre var meget afgørende, at vi i den her proces og med den struktur, som vi implementerer med de her love og med den lov-

givning, som vi vedtog sidste år, fik sikret, at uddannelseshensynene er de første; at det selvfølgelig skal foregå på en for skatteyderne så effektiv måde som overhovedet muligt, men at de her institutioner er sat i verden, fordi de driver uddannelse, og ikke af nogen som helst anden grund.

Samtidig er det meget afgørende for os, at der er et regionalt perspektiv. Vi ser det som en helt afgørende forudsætning for, at Danmark kan udvikle sig i sin helhed, at der er uddannelsesinstitutioner over hele landet.

Forslaget her er meget teknisk og kan være svært at overskue, men der er jo alligevel i forhold til det, der var lagt op til i styringsanalysen, en række forbedringer.

Vi er for så vidt glade for forslaget. Vi havde ønsket os en bredde i bestyrelserne, som måske var lidt større end det, det er blevet til, ikke så meget i respekt for arbejdsmarkedets parter, men mere i respekt for, at der er mange, der kan bidrage kvalificeret og også professionelt, men måske med en større bredde i forhold til uddannelse, end det ses her. Det gælder f.eks. videregående uddannelser og samspillet mellem de forskellige uddannelsesniveauer.

Kl. 17.40

Sådan som forslaget ligger nu, kan vi støtte det, men som alle ordførere før mig også har givet tilsagn om, så ser vi frem til en konstruktiv udvalgsbehandling, med henblik på at vi kan få afklaret de spørgsmål, der måtte være i den forbindelse.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg er nødt til lige at spørge fru Margrethe Vestager om det her med uddannelseskvaliteten. Vi hører jo Venstres ordfører sådan trygt overlade det i ministeriets hænder. Er det det, der hedder utilstrækkelig uddannelseskvalitet, så må ministeren ordne det og så i øvrigt sammen med ministeriet finde ud af, hvad der skal ske med de her skoler.

Men jeg vil gerne spørge den radikale ordfører, nu ordføreren siger, at Det Radikale Venstre er glade for forslaget: Er man også glad for det, der ligger her om indgriben over for utilstrækkelig uddannelseskvalitet, og er man også tilfreds med det, der ligger om, hvordan det måles, og hvordan ministeriet så efterfølgende skal handle på det?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Med den situation, vi har i øjeblikket, hvor både ministeriet og institutionen er i en alt eller intet-situation, kan ministeriet enten stort set ingenting gøre, eller også må man trække tæppet fuldstændig væk under bestyrelsen. Det er utilfredsstillende. Det er i hvert fald utilfredsstillende for institutionen som helhed, det er utilfredsstillende for de elever og studerende, der er på institutionen, det er utilfredsstillende for lærerkorpset.

Skulle man komme i den uheldige situation, og jeg synes, at det ville være meget ulyksaligt, hvis man nåede dertil, så er det næsten bedre, at man kan gøre noget aktivt i stedet for at fyre hele bestyrelsen, fordi det er det mest konstruktive i den konkrete situation.

Når det er sagt, er det jo vores udgangspunkt, at de bestyrelser faktisk tager ansvar for den opgave, som de har fået, og vi håber jo sandelig, at bestyrelserne vil blive sammensat på en sådan måde, at man har og oplever det egentlige ansvar, og at man ikke læner sig tilbage i en forventning om, at ministeren nok skal gribe ind, hvis det står rigtig dårligt til.

Det næste, som jeg synes er væsentligt at sige i den forbindelse, er, som også den socialdemokratiske ordfører var inde på, at der med de her forslag ikke er taget stilling til økonomien. Vi havde meget gerne indgået en taxameteraftale også på de enkelte taxameterniveauer med regeringen, men regeringen henviser det til finanslovforhandlingerne, og så må vi jo se, hvordan det kan gå.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg er helt enig med fru Margrethe Vestager i, at det er en god diskussion om, hvordan ministeriet og de her skoler kan virke sammen, hvordan ministeriet kan gøre noget aktivt. Det, jeg spørger til, er så grundlaget for at gøre det. Det er beskrevet som en utilstrækkelig uddannelseskvalitet, og der er mit spørgsmål igen: Jamen hvad er det? Er det i orden, at det er noget, ministeren finder ud af? Og hvordan måler man det? Skal sådan noget ikke være i orden, inden man bruger det i et lovforslag til at finde ud af, om ministeriet skal gribe ind over for en skole?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Med hensyn til den måde, som givetvis ikke kun jeg selv, men vel egentlig alle kollegaer en gang imellem agerer, hvad angår pressespørgsmål om, hvorvidt en ting er god eller dårlig eller af helt uacceptabel kvalitet, så tror jeg, at hr. Thomas Krog vil give mig ret i, at kvalitet er et vurderingsspørgsmål.

Jeg tror, at det vil være en meget bred vurdering, at der vil være medlemmer af Folketinget, som vil synes, at tingene er af meget dårlig kvalitet meget hurtigt, og at der vil være medlemmer, som vil synes, at tingene først er af dårlig kvalitet på et helt andet tidspunkt.

Jeg synes, det er bedre, at man har en rummelig tilgang til det, for kvalitet er så utrolig mange ting og et utrolig sammensat begreb, end at man har en fuldstændig hug- og stikfast, næsten sådan en faldlemsklausul om, at når du når der og der og derhen på de parametre, så falder lemmen, og så står ministeren foran dig med en indsatsplan. Så på den måde tror jeg, vi lander meget bedre på den her måde, end hvis man havde den type håndfaste kriterier.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er SF's ordfører, hr. Thomas Krog.

Thomas Krog (SF):

Jeg kan være fuldstændig enig med samtlige ordførere, er det vel, som herfra har sagt, at det er mange komplicerede ting, vi snakker om her i dag. Men jeg synes nu alligevel, det virker, som om det er en smule forhastet, og at det på mange områder er et ufærdigt lovforslag, vi står med. Bl.a. synes jeg, det er helt centralt, at der ikke er nogen egentlige svar på det emne, som betyder allermost, nemlig pengene.

Kl. 17.45

Hvis man ser på formålet med hele styringsanalysen af selveje, taxametersystemet, ja, så var det vel at give et grundlag for at beslutte, hvordan det nuværende system kan moderniseres. Men lovforslaget her viderefører det nuværende taxametersystem med kun få og små overvejelser om, hvordan hele styrings- og finansieringsystemet påvirker det, som det hele i virkeligheden handler om, nemlig uddannelseskvaliteten. Det giver selvfølgelig nogle frustrationer i miljøet.

Er det her så det, der sker, eller kommer der et nyt lovforslag, der tager alvorligt fat på at mo-

dernisere taxametersystemet? Det vil jeg faktisk gerne bede om ministerens svar på.

Men der er også mange andre spørgsmål, som svæver i luften. Ministeren skal med lovforslaget, som jeg har sagt flere gange, have mulighed for at skride ind over for de her institutioner med utilfredsstillende uddannelseskvalitet. Der vil jeg også gerne bede om ministerens svar på, hvad man mener med det. Og hvad er ministerens vurdering af, hvordan det skal måles? Jeg synes da igen, at som uddannelsesmiljø bør man have nogle retningslinjer for, hvad det er, vi går efter, inden fælden klapper.

Bestyrelsernes sammensætning er efter SF's vurdering løst beskrevet. SF mener, at bestyrelsessammensætningen på erhvervsskoleområdet bør afspejle institutionerne. Også udbydere af gymnasiale uddannelser og de videregående uddannelser bør derfor være repræsenteret i bestyrelserne.

Vi mener også, det er besynderligt, at regionsrådet pludselig ikke skal udpege en repræsentant til bestyrelsen i modsætning til anbefalingerne, for regionerne kommer jo til at spille en markant rolle med hensyn til regional vækst og udvikling.

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at undersøgelsen i styringsanalysen anbefalede, at det tilstræbes, at de her medarbejderudpegede bestyrelsesmedlemmer ikke samtidig er faglige tillidsrepræsentanter. Det er også en anbefaling, vi i SF synes er meget besynderlig, og spørgsmålet til ministeren i den sammenhæng er: Jamen er det en af de, man kan sige fejl, som er smuttet ind i det her lovforslag?

Ser man på den anden lov, som vi skal behandle i dag, lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenud-dannelse m.v., fremgår det af bemærkningerne, at det ikke er hensigten, at et flertal af de udefra kommende medlemmer skal kunne udpeges ved selvsupplering. Jamen hvorfor er det ikke med i det her lovforslag?

Forslaget om at begrænse medarbejdernes og elevrepræsentanternes stemmeret til en for hver gruppe er også efter SF's mening besynderligt og uden begrundelse. Hvorfor skal de ikke være ligeværdige medlemmer?

Ministeren skal også sikre, at alle, der er fyldt 18 år, inden for en rimelig geografisk afstand kan modtage undervisning under lov om almen voksenuddannelse. Så spørger jeg, som jeg også spurgte Dansk Folkeparti: Hvad er ministerens vurdering af en rimelig geografisk afstand? Jeg

synes, det er væsentligt at vide, dels for uddannelsesstederne, som skal vide, hvad oplandet er, men jo også for de mennesker, som så skal søge derind. Skal jeg regne med 60 km, skal jeg regne med 30 km, eller skal jeg regne med 90 km?

I SF går vi gerne positivt ind i det her arbejde, men vi synes dog også, at spørgsmålene mildt sagt er flere end svarene, så vi forventer jo et langt og godt og forhåbentlig meget grundigt arbejde med det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg bemærkede, at hr. Thomas Krogh igen nævnte det, som han også under de andre ordføreres taler og formentlig også under min spurgte til, og som jeg forstår at SF har noget imod, nemlig at ministeriet og den enkelte uddannelsesinstitution har mulighed for at lave en indsatsaftale for at gå ind og rette op på kvaliteten og undervisningen. Hvordan kan man have noget imod det?

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

I SF har vi ikke noget imod, at man har et samarbejde mellem institutionerne og ministeren.

Det, som jeg stiller spørgsmål om, det, jeg synes er helt centralt i det her, er, at inden man kan lægge op til sådan et samarbejde, havde det været rart at vide, hvad grundlaget for det er. Og når grundlaget for det her er beskrevet som en eventuelt utilstrækkelig uddannelseskvalitet, synes jeg, det er vigtigt, at man faktisk får belyst, hvad det vil sige. Hvad er det, der skal til, før man skal lave de her indsatsaftaler?

Jeg synes, det er meget dårligt belyst i det her, og jeg synes da også, det er vigtigt at gå ind og se på det, snakke om det, gå ind og få afklaret, hvordan man måler på de her ting.

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jamen det kan jo være så mange ting, der gør, at en uddannelse måske ikke lever op til de krav, der er. Det kunne eksempelvis være, at frafaldet er stort; det kunne godt være grundlaget for, at man gik ind og kiggede på det. Først forstår jeg, at SF har noget imod det, men nu har man så ikke noget imod det alligevel. Hvordan skal vi forstå det? Har SF noget imod, at der er mulighed for at lave en indsatsaftale mellem den enkelte institution og ministeriet, hvis man ønsker

at gå ind og rette op på kvaliteten af undervisningen? Er SF for eller imod det punkt?

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg skal ikke kunne forklare, hvorfor Dansk Folkepartis ordfører har fået den opfattelse, at vi er imod, at der er et samarbejde mellem de her uddannelsesinstitutioner og Undervisningsministeriet og andre uddannelsesinstitutioner. Vi er bestemt tilhængere af, at samarbejdet kan blive så godt og så grundigt som muligt, så vi kan få så gode uddannelser som muligt. Det er bestemt ikke det, vi er imod, og det har jeg aldrig sagt, for det er ikke SF's mening. Vi går ind for samarbejde, bestemt også på det her område.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører er Enhedslistens ordfører, fru Majbrit Berlau.

Majbrit Berlau (EL):

Ligesom SF er vores tilgang til det her lovforslag egentlig en række spørgsmål, som vi synes er væsentlige at få afklaret i den kommende proces. Det har været nævnt allerede i debatten, så jeg vil egentlig ikke gå langt ind i det, men jeg synes, der er en række spørgsmål, som afkræver en debat og et svar fra ministeren, men også en debat senere hen i udvalgsarbejdet.

Først og fremmest synes jeg, det er væsentligt at tage alvorligt, når man i høringssvarene problematiserer spørgsmålet om, at paritetskravet kan fraviges. Jeg synes, det er et problem, at vi kan komme i situationer, hvor bestyrelserne ikke er ligeligt repræsenteret. For det er jo intentionen herfra, at bestyrelserne skal være demokratisk repræsentative og demokratisk brede.

Ligeledes med hensyn til den signalforvirring, som jeg tidligere har påpeget under debatten, nemlig at ministeren anbefaler, at tillidsrepræsentanter ikke sidder i bestyrelserne, på trods af at man ikke har indskrevet det i loven, selv om det var en anbefaling i styringsanalysen, synes jeg, at det kræver, at man enten skriver det ind i loven, eller også at man ikke gør det.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi i Enhedslisten klart mener, at tillidsrepræsentanter skal have mulighed for at stille op til valg til deres bestyrelse, men det er en uklarhed, at man ikke skriver det ind i loven, men skriver det i bemærkningerne. Det er simpelt hen ikke rimeligt lovarbejde, og det skaber en signalforvirring ude i landet. Der kan på den måde blive uens

praksisser rundtomkring ved de forskellige bestyrelsesvalg. Derfor mener jeg, at der skal være en meget klar linje, og jeg opfordrer kraftigt ministeren til at uddybde den her forvirring under debatten i dag.

Så synes jeg, at der er et par spørgsmål, der står tilbage. Det kan selvfølgelig være min manglende evne til at læse det her meget tekniske lovforslag, det skal jeg slet ikke kunne afvise, men med hensyn til de eksterne parter i bestyrelsen står det mig lidt uklart, hvordan de bliver udpeget. Jeg synes, det er en væsentlig pointe, at det bliver klargjort, såfremt det ikke er klargjort ordentligt i loven.

Et andet spørgsmål er selvsuppleringen, der indgår i bemærkningerne. Det er meget uklart, under hvilken form selvsuppleringen kan finde sted, og hvorfor den overhovedet skal finde sted. Mig bekendt er selvsupplering et dårligt demokratisk princip og noget, jeg ikke mener bør indgå i et lovforslag, som egentlig skulle styrke demokratiet i bestyrelsesarbejdet.

Til sidst vil jeg sige om hele det her spørgsmål om elevrepræsentanter og medarbejderrepræsentanter, altså at man lægger op til, at der kan være to elever, men kun en stemme, at jeg mener, det er en mærkelig praksis at indføre. Jeg mener, vi har rigtig gode erfaringer med, at både to elever og to medarbejderrepræsentanter sidder rundtomkring i CVU-bestyrelserne og har fuld stemmeret. Jeg synes, det er en vigtig pointe at understrege, at det giver godt demokrati, at det er sikret, at de mennesker, hvis dagligdag berøres, har en ordentlig stemme i den bestyrelse, der bestemmer over deres dagligdag.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Det skal være en ganske kort bemærkning.

Jeg kan godt se, at det er relevant at studse over antallet af medarbejderrepræsentanter, der har stemmeret, og antallet af elever, der har stemmeret. Men årsagen til, at vi i de forhandlinger, der har været, har valgt at lægge os på, at en ud af de to fra de to kategorier kan have stemmeret, er, at hvis en bestyrelse alene har seks stemmeberettigede medlemmer, så bliver der et problem, hvis fire af dem faktisk er bestyrelsesmedlemmer, der har direkte tilknytning til institutionen, når man som vi i Venstre ønsker en overvægt af ekstern repræsentation.

Kl. 17.55

Men jeg vil gerne spørge fru Majbrit Berlau, om ikke hun selv finder, det er et lille problem, når hun i en tidligere kort bemærkning kom ind på, at en medarbejdergruppe, hvis de ønsker at vælge deres tillidsrepræsentant til bestyrelsen, så eventuelt føler sig udelukket herfra. Er det ikke et problem, hvis det er en gruppe af medarbejdere, der vælger repræsentanterne? De skal jo repræsentere helheden for en institution, i og med at de sidder i bestyrelsen.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jamen til det første først. Altså, det viser jo bredten i det danske demokrati, at vi kan se så forskelligt på spørgsmålet om repræsentationen af elever og medarbejdere i en bestyrelse. Jeg er jo af den opfattelse, at det rent faktisk er sundt, at der er en stærk repræsentation i bestyrelsen af dem, hvis dagligdag berøres.

Det er jo den tydelige forskel på Venstre og Enhedslisten, at spørgsmålet om eksternt flertal i en bestyrelse ikke er et princip, jeg nødvendigvis hylder. Så det er sådan set et meget klart svar på det. Det er en politisk forskel, der gør sig gældende, og det er selvfølgelig derfor, vi i Enhedslisten studser over den reducerede indflydelse.

Og så lige spørgsmålet om medarbejdergrupper. Jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstod spørgsmålet, om det skulle være sådan lidt et drillespørgsmål til, at jeg snakkede om medarbejdergrupper. Altså, når jeg snakker om medarbejdergrupper, så mener jeg hele den gruppe af medarbejdere, som selvfølgelig udpeger de repræsentanter, der skal sidde i bestyrelsen.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Man kan blive helt rørt over den opfattelse, at det skal være dem, der er meget tæt på institutionen, altså medarbejderne og eleverne, der skal have sådan en afgørende indflydelse, men jeg vil bare gerne spørge fru Majbrit Berlau, hvordan det kombinerer og harmonerer med den tidligere kommentar, der kom fra ordføreren, om, at det var meget vigtigt, at parterne havde en afgørende indflydelse i bestyrelserne, for det er jo sådan set modsatrettet. Man kan ikke på den ene side sikre, at parterne har afgørende indflydelse, og på den anden side sikre, at medarbejderne og eleverne også har det. Man er jo nødt til at træffe en beslutning.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Vi kan selvfølgelig godt gå tilbage i protokollen, men jeg tror ikke, jeg har brugt udtrykket afgørende. Og hvis jeg har brugt det, så er det ikke i den betydning, at de skulle have flertal i bestyrelsen. Når jeg har problematiseret spørgsmålet om paritetskravet eller -princippet, som der afviges fra – jeg tror, det er det, der spørges til her – så er det jo ud fra den betragtning, at jeg mener, det er vigtigt, at arbejdsmarkedets parter er repræsenteret i bestyrelsen for at sikre, at der selvfølgelig er en kontakt til verden omkring bestyrelsen.

Men jeg mener, at der er en meget stor forskel på at sige, at der i en bestyrelse er repræsentanter udefra, og så at der er et eksternt flertal, der sidder i den bestyrelse. Det er to vidt forskellige ting i min optik. Og fra Enhedslistens synspunkt har det været et brud med det, som vi synes er det gode ved uddannelsesdemokratiet og har været det igennem mange år, ved at man har etableret eksternt flertal. Vi er meget bekymrede over den udvikling.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere ordførere. Så er det ministeren.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Tak for den meget brede opbakning til forslaget. Jeg vil berøre nogle af de fire-fem spørgsmål af politisk art, som forskellige ordførere har rejst.

Først til hr. Carsten Hansen, som var glad for, at politikere og tillidsrepræsentanter fortsat kan sidde i bestyrelserne. Jeg er også glad for det, men i modsætning til hr. Carsten Hansen vil jeg altså personligt fraråde det. Det er unødvendigt og ikke tilrådeligt, at tillidsrepræsentanter har den dobbeltrolle, at de både skal repræsentere deres kolleger og samtidig være ledelse for deres kolleger. Det kan der komme meget sorg ud af, og det vil jeg fraråde – men det er tilladt.

Jeg synes også, at det kan gå for vidt, hvis Folketingets medlemmer i stort tal sidder på forskellige institutioner og sidder i deres grupper og skal give råd om ting, som de er inderligt inhabile i. Men vi har ikke ønsket den diskussion, og derfor er der også på det punkt frit slag. Men når hr. Carsten Hansen udtrykker sin glæde, så vil jeg bare sige: O.k., jeg er også glad, men jeg synes ikke, at man skal benytte sig af den ret, som han er glad for er bevaret.

Så kan jeg helt bekræfte det, hr. Carsten Hansen spurgte om vedrørende social- og sundhedsuddannelsernes bestyrelser. Det er jo sådan, at SOSU-skolerne hidtil ikke har haft bestyrelser. Der har i hvert amt været en fælles bestyrelse for alle skolerne, og den har bestået af amtskommunalt og kommunalt udpegede medlemmer, og der har ikke været noget paritetsprincip.

Lovforslaget, der ligger nu, bygger på, at SOSU-skolerne skal have den samme bestyrelsesmodel som de øvrige institutioner for erhvervsrettet uddannelse og herunder også krav om paritet med hensyn til arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentation. Jeg tror, hr. Carsten Hansen og jeg er enige om, at dermed bliver SOSU-skolernes status så meget lig erhvervsskolernes, at det bør føre til videre overvejelser i fremtiden, og det vil jeg gerne bekræfte.

Så var der spørgsmål om folkeoplysningen og VUC'erne. Jeg har skrevet et brev til VUC'erne, hvor jeg har gjort opmærksom på, at det kan være en god idé at give de lokale folkeoplysende organisationer plads i bestyrelserne. Så langt er jeg gået; jeg har ikke skrevet, at man skal gøre det, det er lettere sagt end gjort at opstille en sådan regel.

Så er både SF og Enhedslisten tilhængere af, at der skal være to medarbejderrepræsentanter med stemmeret og to elever med stemmeret i alle bestyrelser. Fru Tina Nedergaard har allerede forklaret, at hvis man f.eks. vælger den lille bestyrelse på seks medlemmer og har to elever med stemmeret og to lærere med stemmeret, så bliver det altså ikke særlig sjovt at være eksternt medlem af denne bestyrelse.

Vi går i regeringen og regeringspartierne varmt ind for, at der skal være eksternt flertal. Jeg har en personlig oplevelse, som gør, at jeg er helt sikker på, at det er det rigtige. Jeg var nemlig lærer på Askov Højskole, som havde en bestyrelse, der blev udpeget af medarbejderne, og da der opstod en konflikt omkring 1970, så havde det nær kostet skolen livet, fordi man ikke kunne løse konflikten. Medarbejderne, som jo selvfølgelig var en del af problemet, udpegede ekstra medlemmer af bestyrelsen, og det skabte en meget bitter strid, som der er skrevet bøger om. Dengang tror jeg, vi var mange, der lærte, at man skal i bestyrelser for frie skoler så vel som alle andre skoler have et flertal af udefrakommende.

Når der er to elever, skyldes det jo, at eleverne skifter lidt mere end de øvrige medlemmer, og der kan være brug for at køre en elev ind. Det

kan være, at der sidder en elev, som den følgende sommer forlader skolen, og så er det meget godt, at afløseren ved, hvad der foregår, og ved, hvad der er gået forud. Derfor har vi accepteret to elever. Og så vil det også være naturligt at acceptere to lærere, men af de grunde, jeg nævnte, har altså kun en af dem stemmeret.

Det tror jeg er et princip, som kan holde i mange år, fordi det på den ene side er dybt demokratisk og på den anden side sikrer, at bestyrelser ikke skal være større end højst nødvendigt.

Så spørger hr. Thomas Krog, hvordan man har tænkt sig at gribe ind, altså disse indsatsaftaler: Hvad kan det handle om? Ja, det kan f.eks. handle om dårlige resultater, stort frafald, og det kan også have noget med økonomi at gøre. Det er jo svært at forudse, hvad der kan blive af problemer. Jeg synes, det er fornuftigt at have denne mulighed for, at man ved et samarbejde kan rette op på det i stedet for at gribe til den meget dramatiske løsning, som det er at tage tilskudtet fra den pågældende skole.

Kl. 18.05

Fru Majbrit Berlau kan ikke lide, at man kan selvsupplere i bestyrelsen. Det kan jeg sådan set heller ikke, men især i starten er det jo den eneste mulighed, så det må vi acceptere, fordi alternativet er værre. Så vil jeg i øvrigt sige, at det jo ikke er noget, der er ukendt fra hele den øvrige del af samfundet, hvor der jo også er betydelige elementer af selvsupplering, i hvert fald når man ser på, hvad der reelt foregår, og det har jo ikke ført til katastrofer.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er foreløbig et par korte bemærkninger, og den første er fra hr. Carsten Hansen.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for det tilsagn, vi jo også havde i forvejen omkring SOSU. Jeg synes, det er en velgerning, at vi i forbindelse med erhvervsuddannelserne nu får SOSU over, så det også her bliver en ligeværdig partner. For vi ved jo alle sammen godt, hvordan de unge vægter, og det gælder både SOSU, erhvervsskoler, gymnasier osv., så det tror jeg er en velgerning. Selvfølgelig skal vi have den særlige praktikplads-situation osv. med, men det ved jeg at ministeren er opmærksom på. Tak for bekræftelsen af det.

Det andet, jeg så gerne vil høre ministeren om, er: Kan det ikke somme tider være en fordel, at politikere ved, hvad de taler om? For der sker jo det, at politikere, der sidder i bestyrelser rundt omkring, kommer til at kende virkelighedens verden, og det betragter jeg – jeg sidder selv i en bestyrelse for en enkelt uddannelsesinstitution eller to – som en stor kilde til daglig information og viden om, hvad søren der sker på området, og derfor kan jeg ikke forstå, at ministeren synes, det er så betænkeligt, at politikere også ved, hvad der sker ude i den virkelige verden.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne medgive hr. Carsten Hansen, at der jo ikke er noget, der er så galt, at det ikke også kan være godt for noget.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Hr. Carsten Hansen for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det drejer sig i virkeligheden om VUC. Jeg skal sige, at jeg da selvfølgelig er glad for, at ministeren er opmærksom på problemstillingen og har skrevet ud, men vi har jo sat ræven til at vogte gæs, når vi snakker om FVU'er, og vi skal jo i gang med, går jeg ud fra, under velfærdsforhandlingerne, hvor vi også kommer til at sidde over for hinanden, at snakke voksen- og efteruddannelser, og jeg tror, vi har en fælles ambition om, at der er langt flere voksne, der skal have et ordentligt tilbud om at få lært at læse og stave rigtigt og ordentligt; det giver jo en voldsom kvalitetsforhøjelse af ens liv og også mulighed for at være med. Vi skal jo diskutere det her. Jeg synes, det er uhensigtsmæssigt, at man sætter en af de allerstørste udbydere til at klare det.

Der vil jeg så spørge ministeren: Hvis det viser sig, at vi kan skrue noget ordentligt sammen, også med hensyn til velfærd, er ministeren så villig til at se på den konstruktion, der ligger? For ministeren ved jo godt, at samtlige folkeoplysende organisationer er meget, meget betænkelige ved det. Jeg kender godt konstruktionen med uddannelsesråd, men de har jo ingen formel kompetence. Og vi ved jo godt, hvordan det er: Formel kompetence er det, der giver indflydelse, de andre skal man bare lytte til.

Derfor vil jeg sige til ministeren: Man behøver ikke at være voldsomt ultimativ med hensyn til det, for det kunne jo være, vi kunne skruer noget, der var bedre, sammen i forhold til de fælles bestræbelser, vi har på, at langt flere mennesker skal have en mulighed for at lære at læse og skrive ordentligt, også voksne.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har haft en dialog med repræsentanter for de folkeoplysende organisationer. Det var den dialog, der førte til, at jeg sendte et brev og gjorde opmærksom på, at det kunne være en god idé at give repræsentanter for folkeoplysningen plads i voksenuddannelsescentrenes bestyrelser. Nu skal det så vise sig, om dette meget gode råd bliver fulgt.

Hvis det ikke bliver fulgt, og hvis det viser sig, at voksenuddannelsescentrene fører en imperialistisk kurs, som klemmer det lokale folkeoplysende arbejde, så er jeg lige så bekymret som hr. Carsten Hansen, og så synes jeg, vi skal tage det op til drøftelse, og for min skyld meget gerne i sammenhæng med den voksenuddannelsesreform, som jeg håber vi kan få bred enighed om.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg stillede en række spørgsmål, og jeg tror nok, at ministeren glemte at svare på nogle af dem.

Det ene spørgsmål, jeg stillede, handlede om, at man her i lovforslaget i modstrid med udvalgets anbefalinger pludselig siger, at der ikke skal være noget lovkrav om, at regionsrådene udpeger et bestyrelsesmedlem – fuldstændig uden begrundelse i øvrigt. Jeg kunne godt tænke mig at få ministerens begrundelse for det, da der ikke står noget om det i lovforslaget.

Det andet konkrete spørgsmål, jeg havde, er: Når nu lovforslaget her springer så let hen over det om taxameter- og finansieringssystemet, betyder det så, at det er sådan her, det bliver, eller kan vi forvente, at der kommer et nyt lovforslag i nær fremtid, som tager hånd om det problem, vil jeg sige, som findes?

Kl. 18.10

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det sidste spørgsmål må jeg lige have igen. Det første vil jeg gerne besvare.

Vi synes i regeringen, at det skal være tilladt, at man skriver i vedtægterne, at regionsrådet

udpeger en repræsentant, og da regionsrådene mange steder jo allerede har udpeget en repræsentant, og da mange af de repræsentanter jo er udmærkede, så er jeg sikker på, at det vil komme til at stå i en række vedtægter, men vi synes ikke, det er velbegrundet, at det skal være obligatorisk.

Der er jo meget bred enighed om, at det ikke skal være obligatorisk at have en repræsentant for regionsrådene i erhvervsskolebestyrelserne, men hvorfor skal det så være obligatorisk i gymnasiebestyrelserne? Vi synes, det skal være tilladt, det er helt i orden, man kan skrive det i vedtægterne, men hvis man har bedre ideer lokalt, f.eks. i en meget stor region, hvor der er frygtelig mange gymnasier, så kan kvaliteten af de udpegede medlemmer jo falde, og så synes vi ikke, det skal være obligatorisk at have en sådan repræsentant.

Det andet spørgsmål kunne jeg simpelt hen ikke høre, fordi spørgeren taler meget, meget hurtigt.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Der er meget, meget kort tid til alle de spørgsmål; der er lidt for kort tid til dem.

Spørgsmålet går på økonomien i de her centre, som er ganske afgørende for, hvordan alt det her kan føres ud i praksis. Vi har haft styringsanalysen, der skulle overveje, hvordan de her ting skulle være, og får så et lovforslag her, hvor der kun er få og små overvejelser over, hvordan styrings- og finansieringssystemet påvirker det, det i virkeligheden handler om, altså uddannelseskvaliteten, og så er mit spørgsmål:

Betyder det så bare, at det er, fordi det er sådan her, det bliver, og så skal man arbejde med uddannelseskvaliteten inden for de rammer, der er lagt her, eller kan vi forvente, at de overvejelser, som der trods alt har været, munder ud i, at der kommer et nyt lovforslag, der tager hånd om de problemer, som der er i dag med finansierings- og styringssystemet?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Med disse forslag, vi har til behandling i dag, adskiller vi spørgsmålet om de ydre rammer, styringen, organiseringen, fra spørgsmålet om det faglige indhold og kvaliteten i undervisningen.

Hvis vi skulle til for hver enkelt institutionsform også at drøfte, om der nu er penge nok, og

om kvaliteten er god nok, så blev vi jo aldrig færdige. Det tager vi i de indholdsforslag, der fra tid til anden bliver fremsat.

Her er der tale om en konsekvens af kommunalreformen. Når amtskommunerne er nedlagt, er der en masse amtskommunale institutioner, som skal have en ny styringsform. Det får de med disse lovforslag. Det handler om det og ikke om noget som helst andet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 182: Forslag til lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 29/3 2006).

Lovforslaget sattes forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Da dette lovforslag alene er af lovteknisk karakter og det dermed ikke ændrer i de berørte institutioners forhold, har Venstre ikke andre kommentarer til forslaget, end at vi støtter det.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er Socialdemokratiets ordfører, hr. Carsten Hansen.

Carsten Hansen (S):

Da vores partis ordfører på sagen, fru Christine Antorini, ikke kan være til stede, har jeg lovet at holde talen og sige, at vi støtter det her lovfor-

slag, som er en række tekniske ændringer, som er en følge af de andre lovforslag og strukturreformen, så det ser vi ingen som helst problemer i at støtte.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er heller ingen korte bemærkninger her. Den tredje ordfører er Dansk Folkepartis ordfører, hr. Martin Henriksen.

Kl. 18.15

Martin Henriksen (DF):

Som de andre ordførere har sagt, behandler vi et teknisk lovforslag, som er en sammenskrivning af de bestemmelser, som gælder for private gymnasier, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen. Bestemmelserne har indtil nu været spredt ud i forskellige love, og nu samler vi så bestemmelserne i én lov, og lovforslaget er en konsekvens af de ændringer, der følger med kommunalreformen, retstilstanden ændres ikke.

Vi støtter lovforslaget.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er den konservative ordfører, fru Carina Christensen.

Carina Christensen (KF):

Jeg skal ikke gøre det meget længere end de øvrige ordførere. Det Konservative Folkeparti kan også støtte det her tekniske lovforslag.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er den radikale ordfører, fru Margrethe Vestager.

Margrethe Vestager (RV):

Det Radikale Venstre kan fuldt ud tilslutte sig den fremstilling af lovforslagets karakter, som er givet af de øvrige ordførere, og vi vil støtte det.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er SF's ordfører, hr. Thomas Krog.

Thomas Krog (SF):

Heller ikke i SF mener vi, at det her lovforslag bliver udgangspunkt for den store ideologiske eller folkelige kamp, så vi vil også bare gå positivt ind i de ting, som kommer i forbindelse med det her.